

KMETOVOALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

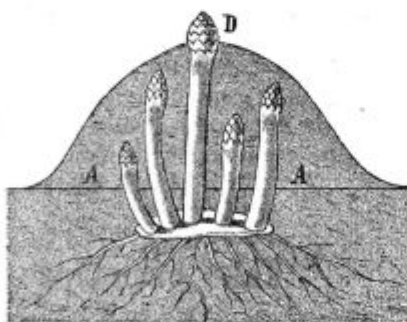
Št. 21. V Ljubljani, 15. noveembra 1898. Leto XV.

Obseg: Jesensko oskrbovanje špargljev. — Uredba kmetijskih šol. (Dalje.) — Kako pridelujemo zeleno. — Spravljanje, prebiranje, vlaganje in shranjevanje namiznega sadja. (Dalje.) — Zavarovalnica za govejo živino v Novem Mestu. — Kis iz medu. — Uničevanje plevela z umetnimi gnojili. — Gnojenje vinogradov. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

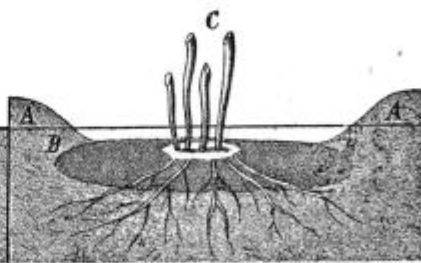
Jesensko oskrbovanje špargljev.

Jeseni se špargljeve rastline porežejo, grede se prekopljejo in nanje se nanosi gnoja. Navadno zemljo nad šparglji le nekoliko zhrahljajo in je ne odgrebejo iznad korenin. Gresent pa priporoča, naj se jeseni iznad špargljevih korenin odkoplje zemlja, da bodo bolj proste. Proti koncu meseca oktobra se špargljeve rastline porežejo 30 cm nad zemljo (C na podobi 66.), da se pozna, kje so korenine, potem pa se iznad korenin odstrani prst; le kake 3—4 cm se je še pusti (A). Potem se okrog ostankov špargljevih rastlin (C) natrosi gnoja ter se tako pusti čez zimo. Špargelj se baje ne boji mraza, hoče pa, da mu do korenin pride zrak. Če so korenine pregloboko v zemlji, začno gniti, ker ne more zrak do njih, potem pa začno rasti nove in porabijo mnogo snovij, ktere bi sicer porabili špargljevi poganjki. Jeseni odkopani in pognojeni šparglji lahko dihaljo, dež jim topi gnoj in jim ga dovaja v zemljo, tako da se korenine lahko okoriščajo z njim. Sredi meseca marcija se zemlja obdela, kadar se je nekoliko osušila in je dosti gnojna, s primernim rodjem ter se gnoj raztrosi enakomerno in se podkoplje. Lopata pri obdelovanju špargljev ni na mestu, ker se z njo prerade poškodejuje korenine. Kadar je

opravljeno to delo, odstrani se previdno zemlja iznad rastlin popolnoma ter se prav pri koreninah porežejo suhi ostanki stebel (C), sicer bi pozneje bili na poti. Potem se nad korenine nasuje prsti 35—45 cm visoko (D na podobi 65). Ta prst je zelo rahla, ker je celo zimo nánjo deloval mraz, in poganjajoči špargljevi poganjki jo prav lahko predro. — Gresent torej zahteva, naj se iznad špargljevih korenin jeseni odgrebe toliko prsti, da so pokrite le še 3—4 cm na debelo, ker sicer lahko trpe škodo. Gresent je zelo umen vrtnar, in kar priporoča, to je tudi poskusil; zato se lahko ravnamo po njegovih nasvetih. Seveda njegov način ni

Podoba 65.

Podoba 66.

za vse kraje. Kjer so šparglji zelo globoko, nastale bi, če bi se odkopala zemlja, globoke jame; te bi se ob deževju ali kadar se tali sneg, napolnile z vodo, voda bi v mrazu zmrznila, in to bi šparglju lahko škodovalo. To se lahko zgodi v težko predorni zemlji. V taki zemlji je dobro nad koreninami pustiti zemlje 5—8 cm na debelo, ne samo 3—4 cm.

V rahli zemlji se veliko lože ravnamo po Gresentovem nasvetu in ga tudi priporočama, posebno tamkaj, kjer so špargljeve rastline vsajene le plitvo.

Uredba kmetijskih šol.

(Dalje.)

V.

Dobro urejena kmetija je na nižjih kmetijskih šolah najvažnejši učni pripomoček, kar jih imamo. Kar je za rokodelskega učenca delavnica, to je za kmetijskega učenca šolska kmetija. Na nji se mora praktično izvežbati v vsem, kar potrebuje pozneje v praksi, na nji se mora vnetati za napredno in dobro gospodarstvo. Zaradi tega se mora na dobro urejeno in popolnoma opravljeno šolsko kmetijo polagati največja važnost; le taka bo dosti poučna in vzgledna. Šolska kmetija mora biti odprta knjiga, v kateri se morajo učiti vsi, učenci in drugi, kako je dandanes izkoriščati napredek v raznih kmetijskih strokah in kako je gospodariti, da se dosežejo boljši uspehi pri gospodarstvu.

Da bo šolska kmetija ustrezala vsem tem zahtevam, je treba, da je primerno urejena namenom šole, pa tudi razmeram kraja.

Namenom šole, t. j. učnemu smotru, bo kmetijska šola takrat primerno urejena, ako se bo pečala z vsemi panogami, ki se poučujejo v šoli in so važne za napredek domačega kmetijstva; dalje takrat, ako bo prinašala kolikor mogoče dosti čistega dohodka; kajti vsaka kmetija postane še le takrat vzgledna in posnemanja vredna, kadar se dobro izplačuje.

Ako so vse gospodarske panoge napredku časa primerno opravljene in razmeram kraja primerno urejene, potem je pričakovati v vsakem oziru ugodnih uspehov, ne le učnih, ampak tudi gospodarskih. Tako sestavljena kmetija bo poučna za sleharnega in v vsakem pogledu.

Za dobro uredbo šolske kmetije je treba gospodarskega načrta, uvažujočega vse merodajne okoliščine, ki se tičejo po eni strani šolskega pouka, po drugi pa krajevnih in gospodarskih razmer, zlasti delavskih in tržnih.

Ker se je pri vsaki šolski kmetiji še posebej ozirati tudi na potrebe šolskega pouka, je treba, kakor sem že spredaj opomnil, da se šolska kmetija peča z vsemi važnimi gospodarskimi panogami, in da so te panoge razmeram kraja, a tudi šolskemu pouku in kmetijskemu napredku primerno urejene in opravljene. To moramo zahtevati na vsaki šoli. Takisto moramo gledati, da se pečamo s posameznimi panogami v pravem obsegu tako, da ne zastaja in ne trpi nobena panoga zastran druge. Vse je treba imeti v čislh in v dobrem, posnemanja vrednem stanju. Prav iz tega vzroka je treba gledati, da so vse panoge na šolski kmetiji v pravem razmerju in v taki zvezi, da druga drugo podpira.

Da se popolnjuje praktični pouk učencev, je treba poleg kmetije na vsaki taki šoli imeti tudi posebno poskušališče. Na tem poskušališču naj se učencem razkazuje poskusi z umetnimi gnojili, z novimi vrstami rastlin; na njem naj se kaže pridelovanje takih rastlin, ki so važne za kmetijske razmere dotične dežele, a se ne pridelujejo na šolski kmetiji itd. itd. Za poskušališče je treba na šolski kmetiji primerno velik prostor, obsegajoč kakih 1000 m².

Važno pri šolski kmetiji se mi zdi vprašanje, kako velika naj je. Marsikdo je namreč tega mnenja, da je šolska kmetija dosti velika, ako obsega kakih 10 do 15ha, torej posest malega posestnika; saj je temu šola v prvi vrsti namenjena. Na prvi pogled bi utegnilo obveljati to načelo, ako zavzemamo stališče, da je taka šola namenjena vzgoji navadnih posestnikov. V resnici pa je stvar vendar le drugačna. Šolska kmetija mora biti

namreč večja, in obsegati mora vsaj 20 do 30 ha, torej posest srednje velikega posestnika, ali pa tudi nekaj več. Na mali kmetiji je namreč premalo dela za učence, premalo prilike za praktična razkazovanja, premalo zemlje za različne kulture, premalo prirejka in pridelka za šolske potrebščine, sploh premalo prostora za uspešni razvoj posameznih panog in premalo pridelka za primerno izkoriščenje istih v šolske in gospodarske namene. Prevelika kmetija pa tudi ni umestna za dober napredek šole, zlasti če manjka delavnih sil in ni mogoče oskrbovati posameznih panog tako, kakor bi trebalo. V takih slučajih trpi šola.

Nekoliko večja posestva na šoli so pa važna in dobra zlasti v takih krajih, kjer je treba s šolsko kmetijo delovati tudi navzven in pospeševati povzdigo posameznih panog z razširjanjem dobrih trt, sadnega drevja, plemene živine, dobrega semena itd. itd. V takih slučajih je treba obsežnih trtnic, drevesnic, pepinjer za živino itd. Take naprave so koristne tudi zastran tega, ker navadno pomnožujejo prihodke iz kmetije.

Poleg šolske kmetije in poskušališča so končno za praktični pouk zelo važni tudi poučni izleti. Ti izleti se prirejajo v bližnjo okolica ali pa tudi dalje. Manjši izleti naj se na takih šolah prirejajo pogostoma in naj se na njih porabi vsaka prilika za pouk. Pri teh izletih naj se opozarjajo učenci na vse, kar je važnega in kar spada v kmetijsko stroko. Na mestu naj se uče presojati vrednost zemljišč za to in ono rabo, presojati način pridelovanja pri kmetijskih raslinah, spoznavati stanje sadežev, botanične posebnosti kmetijskih in plevelnih rastlin, trav, spoznavati bolezni in škodljivce ter škodo, katero povzročajo itd. Male izlete je prirejati tudi po šolskem posestvu samem, in pri ti priliki naj se učenci pouče tudi o tem, kako je presojati stanje raznih setev in drugih sadežev.

Zelo važni so seveda tudi večji izleti, ki se prirejajo na oddaljene večje kmetije. Na takih kmetijah se vidi marsikaj vzpodbudnega in dobrega, posebno kar se tiče rastlinskih nasadov in živinoreje. Velike izlete delati je po prej določenem načrtu na taka posestva, ki se odlikujejo po dobri uredbi posameznih kmetijskih panog in so zaradi tega poučna in zanimiva. Kjer se nahaja blizu šole mnogo dobro urejenih posestev, je to kaj ugodno za uspešnejši pouk učencev, ker se na takih kmetijah brez posebnih stroškov lahko pouče v marsičem, kar jim prav pride v poznejšem življenju. Take prilike je dobro izkoriščati vsaki kmetijski šoli.

(Konec prihodnjič.)

Kako pridelujmo zeleno.

Ljubljanski zelenjadni trg je sloveč. Sloveč je po vsi pravici, kajti toliko in tako fine, posebno pa še tako poceni kuhinjske zelenjave kakor na ljubljanskem trgu ni izlepa dobiti v kakem drugem mestu. Da, ljubljanski zelenjadni trg ne zaostaja niti za onim v Veroni v Italiji. Vender pa je neka zelenjedna ali kuhinjska rastlina na ljubljanskem trgu v kaj nedostatni kakovosti, in sicer zelena ali šelin, kakor ji pravijo Kraševci in Primorci. Zelena ljubljanskega trga je odločno predrobna in prekoreninasta. Vsled tega je tudi premalo nežna, pretrda, bodisi surova ali kuhana. Da, večina zelene ljubljanskega trga niti ni poraba za solato, je tako drobna in neznatna ter vsled tega nenežna, da jo je mogoče s koristjo rabiti le za dodatek k juhi ali okisi (paci). Prvi vzrok, da je zelena ljubljanskega trga taka, je gotovo v slabi

vrsti, katero tam pridelujejo. To je namreč prav stara, takozvana kmetska zelena, ktera tudi pri najpravilnejšem obdelovanju ne napravi debelih stebel. Ljubljanski vrtnarji in vrtnarice bi se morali posluževati praške — iz Prage — ali pa tržaške zelene. Prva ima prav nizko, bolj narazen, po zemlji rastoče listje, druga pa visoko, naravnost v zrak rastoče. Ta in ona pa dela kaj lepa, debela stebela, ako se prav obdeluje, kajti drugi vzrok, da je zelena ljubljanskega trga tako neznatna, je prav gotovo napačno obdelovanje ali pridelovanje. Pravi mojstri v pridelovanju lepe, kaj debele in nežne zelene so praški in dunajski vrtnarji. Na Dunaju se lahko vsak dan vidi na trgu prav debela, občudovanja vredna zelena, ktera je pa tudi kaj finega okusa, bodisi surova ali pa kuhana zavžita kakor solata. Povejmo torej ljubljanskim vrtnarjem in vrtnaricam, kako dunajski vrtnarji zeleno pridelujejo, da bodo v bodoče mogli na trg prinašati povsem drugačno zeleno kakor jo prinašajo dandanes.

Prva stvar pri pridelovanju zelene je, kakor že povedano, prava vrsta. Drugič se mora zelena tako zgodaj, kakor je le mogoče, presaditi iz gorke léhe, v kateri naj se sadike pridobivajo, na prosto. Tretjič je potrebno pravo obdelovanje. Zeleno je treba vselej presaditi na frišno in močno pognojene lešice, in sicer brez vsake vmesne setve ali saditve, po 25 do 30 centimetrov narazen. Okopati se mora zelena večkrat, tri do štirikrat, posebno se mora pogostokrat zalivati. Kakor hitro v poletnem času nekoliko suša pritisne, že se mora zeleni pridno prilivati, kajti zelena raste v divjem stanu po močvirjih. Najrajši raste po bregovih lagun, to je po močvirjih, povzročenih po pomešani sladki in slani vodi. Najpoglavitejše pri pridelovanju, oziroma pri obdelovanju zelene je pa to, da se ji koncem julija, pričetkom avgusta, pred ali po kakem dežju, vse stransko listje obere, da se odkoplje ter se ji vse stranske korenine dol do srčnih gladko porežejo in da se ji končno prilije stranišnega gnoja ter se zopet nazaj zasuje. To je tisto delo, ktere ga dunajski in praški vrtnarji nikdar ne opuste in katero je v prvi vrsti povod izredni debelosti njih zelene. Ljubljanski zelenjadarji tega dela ne zvršujejo, in zato je njih zelena v primeri z dunajsko ali praško tako drobna in tako koreninasta, pa tudi tako nenežna, trda.

R. D.

Spravljanje, prebiranje, vlaganje in shranjevanje namiznega sadja.*)

(Dalje.)

c) Pri zimskih jabolkih. Ta najvažnejša skupina združuje skoro vse naše dobre kupčijske in namizne vrste katerih uporabna zrelost se začne po krajšem ali daljšem ležanju od sredine novembra do maja in traja potem 3—4 tedne. Drevesno ali trgatveno godna so ta jabolka meseca oktobra. Pozno zoreče in dolgo trpežne vrste je treba še dolgo v oktobru pustiti na drevesu, ker ravno v tem zadnjem času veliko pridobe na debelosti in okusnosti; slab mrzab ne škoduje! Zlasti sive rejnete (kosmači) in močno rjasta jabolka, kakor kanadska rejneta, kraljevi kratkopicelj i. dr., je treba potrgati pozno, da shranjena preveč ne venejo.

d) Pri namiznih hruškah. Taisto velja v obče za naše poletne, jesenske in zimske namizne hruške. Dočim je posamezne vrste, kakor cesarico, Kolomajevo jesensko maslenko, general Tottleben, boskovko, anžulemko, klerževko, pastorko i. dr., treba potrgati ne-

koliko prej, predno se pobarvajo, poletno magdalenko, Viljamovo kristnico, Esperenovo gospodo, kongresko, Klappovo ljubljanko i. dr. prav ob času barvanja, zahtevajo nova poatonka, baronovka, zimska tehantovka, Olivier de Serres, germanka i. dr., da jih potrgamo pozno in se mora na to jemati ozir. Ako pa jeseni listje rano odpade, moramo tudi hruške naglo potrgati.

Vse namizno sadje se mora potrgati z roko. Sad vzamemo med prste, ga malo zasuknemo ter pri tem nekoliko kvišku dvignemo in potegnemo. Sadove, katerih ne moremo doseči z roko potrgamo s sadnim obiračem. Take obirače imamo v raznih oblikah; leseni morajo biti znotraj prevlečeni s platnom. Izvrstni, človeško roko skoro popolnoma nadomestujoči, so francoski sadni obirači kateri se dobé pri Jos. Sobel-u, tvorničarju kirurg. orodja v Gradcu, Neuthorgasse, in drugod.

Važne so pri sadni trgatvi tudi lestve, ktere naj se kolikor mogoče postavijo navpično v drevesno kreno, da se ne gugajo; v nevarnih slučajih lestve tudi na veje trdno privežemo. Jako priporočljiva je med drugim tirolska enodebelna lestva (slonilo), katero lahko pristavimo na znotranji ali pa na zunanji strani drevesa z dvema nasprotnima podpornicama. Potrebne so dalje znane dvojne lestve, ktere so tem boljše, čim priprosteje so sestavljene, in ktere je lahko narediti doma, ali pa naročiti pri tvrdki Schulz in Köllsch v Gradcu.

Za obiranje sadja s pridom rabimo tirolske trgatvene predpasnike ali pa trgatvene jerbese podolgaste oblike z locnjem, ktere obiralec po vrvi spušča, da se mu zmené s praznimi. Predpasnik, kakor tudi jerbese, če je poln, izpraznimo na primeren način takoj v pripravljen voz ali gare. Ta izpraznitev pa se mora zgoditi vselej tako, da sadje skrbno predenemo, nikdar pa se ne sme fino namizno sadje presipati, da se ne napravijo otisi; to velja zlasti na mehcomesnate srbovke in kalvile. Ako pa sadje takoj v bližnjo hišo znašamo, so za to pripravni ploski, podolgovati, dvolocnati jerbasi, visoki 25 cm. Vsi jerbasi, kateri se lahko spleto pozimi doma iz verbovega šibja, morajo biti znotraj prevlečeni z zavojnim platnom.

Za prevažanje velikih množin finejšega namiznega sadja so potrebni gredni vozovi, in gare morajo biti znotraj obložene z mehko slamo ali lesno volno, nato pride na dno plast manj vrednega sadja in potem boljše sadje z medvložki iz slame, ali pa v vrstah oblokoma in po hrbtu naplastena. Tako naloženi vozovi se potem nekoliko pokrijejo s slamo, poveznejo s primernimi deskami, ter spnejo z verigami ali z vrvmi, da se sadje med vožnjo ne stresa. Tako skrbno, kakor se je bilo vložilo, se potem sadje na mestu zopet izloži, prebere in v ploskih jerbasih znosi v shrambo.

V dobrih sadnih letih potrgamo sadje le 1. in 2. kakovosti, sadje tretje kakovosti pa pozneje otresemo.

Sadje naj se naposled obira v kolikor mogoče suhem vremenu; poletno in jesensko sadje bolj v ranih jutranjih urah, ko je rosa izginila, da je bolj okusno. Vrhu tega je skrbeti za to, da ostane sadje ne le zdravo, ampak tudi čisto.

2. Prebiranje namiznega sadja.

Jako važen pogoj za zboljšanje sadne kupčije in spečavanja je prebiranje spravljenega sadja. To opravilo je sila velike važnosti. Ne le razne vrste jabolk in hrušek moramo strogo ločiti, temveč tudi posamezne vrste našega boljsega kupčijskega sadja odberemo najboljše na tri kakovosti. Prvo kakovost tvorijo najpopolnejši, brezmadežni sadovi, ki tehtajo, kakor je pač vrsta, najmanj 160 gramov in več; to je namizno sadje. Druga kakovost obstoji iz nadalje

*) Iz poročil sadjarskega društva za srednji Štajer.

najlepšega sadja, od kterega tehtajo posamezni plodovi, kakor je vrsta, 80—160 gramov; to sadje je tržno blago. Tretje kakovost je z b i r e k, obstoječ iz drobnega, spačenega in poškodovanega blaga. Prvo in drugo kakovost prodamo potem prav lahko in po veliko boljše ceni, dočim tretjo kakovost porabimo za domačo potrebo, za mošt, čežano ali paštete, ali jo pa prodamo za manjši denar. Gospodarsko sadje, če ga odločimo za prodaj, pa odberemo na dva kupa in prodamo vselej le boljše, za trženje sposobno kakovost.

Ob spravljanju sadja torej ne smemo vsega skupaj otrepati; z dobrim sadjem ne smemo tako slabo ravnati, kakor s slabšim; za tako blago se dobé potem le nejevoljni in slabo plačujoči kupci. Kakor pri vsakem drugem opravilu, je tudi tukaj rednost in vestnost poglavitna reč. Kupec, kteremu iz nemarnosti ali nalašč slabo postrežemo, pač ne pride več. Tudi pri sadni kupčiji se vzdrži samo tisti, ki pošteno posluje. Ko bi se na to bolj pazilo, ne bilo bi takih neljubih dogodkov, o kakeršnih se naposled še pri sodnji razpravlja. Ako se vmes puste drobni, manj vredni sadovi, izgubi vsled tega sadje nerazmerno veliko na svoji vrednosti, kar si skupčevalci in trgovci ob določevanju cene obračajo v svojo korist. Skrbno in natančno obiranje na poprej opisani način pa nas obvaruje te škode. Sadno blago je potem enakomernjše, vabljuje in zato tudi dragocenejše; mi dosežemo višje cene, povzdignemo pa močno tudi veljavo našega sadja in zaupanje kupčevalcev ter si zagotovimo dobro ime.

Ta pravila veljajo zlasti tudi za trgovca, če prevzame vso letino, in kadar sploh sadje razpošilja. V kolikor povzdigne veljavo našega sadja v daljnih deželah, v kolikor si odjemalce ná-se priklene in nove pridobi, v toliki meri se bo tudi promet s sadjem razširil in njegov dobiček pomnožil.

S tem prizadevanjem, da namizno in kupčijsko sadje ločimo na omenjene tri kakovosti, dopolnimo še nadaljni pogoj boljšega in trajnega spečavanja, ker moremo potem sadje oddajati vsem slojem prebivalstva. S finejšimi in brezmadežnimi sadovi ustrezamo razsežnim zahtevam različnih krogov in zato tudi višje cene dosežemo, zato pa slabše sadje, tretjo kakovost, lahko prodamo za manjši denar; postrežemo tudi revnejšim slojem prebivalstva s cenim sajem, kar je zelo važno. Tako bo spečavanje neprestano in naglo naraščalo in promet bo postal živahen. S tem, da požlahtnimo okus, da imamo razum in veselje z lepim sadjem in mu na ta način povečamo vrednost, onemogočimo tudi močno in splošno padanje cene.

(Dalje prihodnjič.)

Zavarovalnica za govejo živino v Novem Mestu.

Kmetijska podružnica novomeška namerava osnovati za svoj okoliš zavarovalnico, ki naj bi odškodovala skrbne živinorejce za izgube pri goveji živini, ako jim pogine ali se mora zaklati v sili, ali pa tudi takrat, ako je meso prodanih živalij deloma ali popolnoma neužitno. Ta zavarovalnica naj bi bila ustanovljena po načelih vzajemnosti in naj bi izplačevala odškodnine v prvi vrsti iz letnih doneskov društvenikov, obstoječih iz zavarovalnin in upravnin. Podružnični odbor je sestavil potrebna pravila po vzgledu dosedaj obstoječih takih zavarovalnic in z ozirom na razmere podružničnega okoliša. V zadnji seji 3. dne t. m. je sklenil med drugim, da se načrt za pravila prijavi najprej v „Kmetovalcu“ in v „Dol. Novicah“ in se potem predloži občnemu zboru in deželni vladi.

Načrt za pravila te zavarovalnice obstoji iz naslednjih določil:

I. Splošna določila.

§ 1. Zavarovalnemu društvu, ustanovljenemu od kmetijske podružnice v Novem Mestu, je ime „Zavarovalnica za govejo živino v Novem Mestu“. Društvo je osnovano po načelih vzajemnosti.

§ 2. Zavarovalnica ima namen, odškodovati društvenike za izgube, ki nastanejo pri goveji živini, če ta pogine, če se mora v sili zaklati, ali pa tudi na ta način, da je meso živalij, prodanih mesarju, po izreku mesoglednika ali popolnoma ali pa le deloma neužitno.

§ 3. Upravne stroške in stroške za cenitev zavarovanih živalij trpi zavarovalnica.

Sredstva društva so: zavarovalnine, upravnine, prispevki javnih zastopstev in zasebnikov in izkupila za prodane ali zaklane živali.

§ 4. Zavarovalnica ima svoj sedež v Novem Mestu in deluje le v okolišu kmetijske podružnice.

§ 5. Zavarovalnica je ustanovljena za nedoločen čas.

§ 6. Zavarovalnica skrbi za potrebna razglasila v „Dol. Novicah“, v „Kmetovalcu“ in po županstvih.

§ 7. Upravno leto se sklepa z 31. decembrom vsakega leta.

§ 8. Zavarovalnica prične poslovati še le tedaj, ako je sprejela najmanj 100 goved v zavarovanje. Poznejše premembe tega števila ne vplivajo na obstoj društva.

II. Pristop k društvu in izstop.

§ 9. Zavarovalci so člani društva. K zavarovalnici lahko pristopi vsak posestnik v podružničnem okolišu, ako zavaruje vso svojo govejo živino, ki je pripravna za zavarovanje.

Kdor hoče vstopiti v društvo, se mora zgledati pismeno ali ustno pri načelstvu in mora naznaniti vrednost, za katero želi zavarovati posamezne živali. Priglasila je pismeno potrditi.

Načelstvo dovoli ali odkloni pristop po prostem preudarku, ne da bi bilo vezano povedati razloge.

§ 10. K zavarovalnici se lahko pristopi vsak čas, izstopi pa le koncem leta; v tem slučaju je treba izstop pismeno naznaniti do 31. oktobra. Izstop iz društva postane veljaven še le z 31. decembrom d. l. Dotlej mora izstopajoči društvenik spolnovati vse dolžnosti po pravilih in poravnati vse zastanke, sicer se iztirjajo sodnijskim putem.

Na društveno imetje ali vplačane prispevke nima izstopivši društvenik nobenih pravic.

§ 11. Ako društvenik ne prijavi pravočasno izstopa, je obvezan plačati redne prispevke celega naslednjega leta.

§ 12. Načelstvo sme društvenika tudi izključiti iz društva, kadar ne izpolnjuje dolžnostij, prevzetih po določilih teh pravil, ali se obnaša tako, da izgubi zaupanje načelstva.

III. Določila za zavarovanje.

§ 13. Načelstvo ukrene potrebno, da se priglašena živina kakor hitro mogoče pregleda in preceni glede zavarovalne vrednosti.

K zavarovalnici sprejetim društvenikom izdaja načelstvo potrebne police ali potrdila.

§ 14. Zavarovalna vrednost se tekom leta lahko poviša, oziroma zniža.

§ 15. Zavarovanje postane pravomočno še le tedaj, kadar se je plačala zavarovalnina in upravnina.

§ 16. Za zavarovalni okraj se mora napraviti poseben kataster, v katerem se zapisujejo zaporedoma, najprej vsi zavarovalci, potem njih živina, in sicer po spolu,

starosti, barvi, plemenu in rabi; ravno tako je zapisati dan in uro, ob kateri se je pričelo zavarovanje.

Zavarovana živina dobi na rogovih vžgana znamenja.

§ 17. Vso zavarovano goved je treba dvakrat v letu pregledati. Čas te revizije določuje načelstvo. Pri tem pregledovanju se mora določiti:

- ali je priglášena res vsa za zavarovanje sposobna goved posameznih društvenikov;
 - ali se nahaja v dotičnih hlevih vsa zavarovana goved; ako ima društvenik zavarovano živino v tujem hlevu, in posestnik istega ne dovoli ogleda, sme načelstvo izreči, da je zavarovanje prenehalo, dokler se ne izvrši ogled;
 - ali je goved v resnici toliko vredna, za kolikor je zavarovana. Načelstvo more prirejati revizije tudi sicer, kadar spozna to za potrebno.
- § 18. Zavarovati ni mogoče:
- govedi, ki je manj kakor 3 mesece stara;
 - govedi, ki je več kakor 12 let stara in še ni bila prej zavarovana;
 - bolne ali boleznj sumne govedi;
 - preveč izdelane ali izrabljene govedi, dokler je v takem stanju;
 - govedi, ktera je nakupljena za nadaljno kupčevanje ali za mesarja;
 - govedi v takih hlevih, v ktere se postavlja živina prekupeev;
 - govedi, ktera je bila kupljena brez ozira na njene postavne napake;
 - govedi v hlevih, kjer so se pokazale kužne bolezni, in sicer za toliko časa, dokler ni uradno potrjeno, da je ponehala bolezen.

IV. Zavarovalnina.

§ 19. Vsak društvenik mora pri vstopu, pozneje pa tekom prvih 14 dnij mesca januarija vplačati za zavarovano goved, in sicer:

- zavarovalnino v znesku 1 % od zavarovalne vrednosti in
 - upravnino, ki znaša:
pri zavarovalni vrednosti do	100 gld.	=	gld.	—50.
" " " "	500 "	=	"	1.—.
" " " "	1000 "	=	"	2.—.
" " " "	2000 "	=	"	3.—.
" " " "	5000 "	=	"	5.—.

Če dovoli načelstvo, se zavarovalnina in upravnina lahko plača tudi v dveh obrokih, ktere določuje za vsak slučaj posebej načelstvo samo.

Visokost zavarovalnine in upravnine določuje občni zbor od leta do leta.

(Dalje prihodnjič.)

Kis iz medu.

Najcenejši zdelek iz medu je kis ali jesih. Iz čistega medu kis delati se ne izplača, ker navadno več stane, kakor kis iz drugih rečij. Za kis pa tudi čistega medu ni treba rabiti, ker ima čebelar tvarine dovolj, ki bi mu sicer nič ne vrgla, za kis je pa dobra. Pri izkuhovanju voščin dobimo mnogo vode, ki nam ni za drugo rabo, kakor za kis. Iz voščin namreč medu nikoli tako čisto ne iztisnemo, da bi vsaj v sredi kep, v sredi tropa, vsaj v starjšem satovju ne ostalo nekoliko medu. Kadar se pa kepe, tropi, razdrobe in v loncu vro, takrat se pa uže loči med od voščin, kar nam kaže sladka voda, in za jesih je kmalu zadosti. Kdor pa hoče imeti še boljšega kisa, pridene naj kilogram slabjšega medu. Medena voda

še potem postavi k ognju, da zavre, potem pa se pene tako dolgo pobirajo z nje, dokler se jih kaj dela. Kolikor slajša je voda, toliko hujši bo kis; kdor si pa hoče prihraniti medu, pusti naj le vodo vreti nekoliko dlje ter naj tekočino kuha malo dalj časa; dosegel bo enak namen, le nekoliko manj tvarine bo dobil. Da kis ne bo dišal po medu in vosku, očisti naj se in precedi, kakor je bilo zgoraj rečeno. Da kis vre, treba je toplote, drož in zraka. Kolikor topleje je, kolikor boljše so drože, kolikor bolj se tekočina dotika zraka, toliko hitreje se skisa. Kisa torej ni treba zabijati v sodu, ampak sod mora ostati odprt. Še bolje pa je, če se tekočina dene kisat v kako posodo, ki ima širje površje, na pr. lonec ali kar si bodi, ki naj se le toliko s kako ruto zakrije, da se preveč ne nasmeti. V kakih 14 dneh je kis gotov, pri večji toplini pa še prej. Da se vrenje pospeši, pridene naj se nekoliko kisa ali klobuka. Kdor nima drugega, namoči naj nekoliko opečene skorje v kisu ter naj jo doda tekočini. Po prvem vrenju naj se pobere nesnaga, če je je kaj stopilo na površje, potem pa naj se še kakih 14 dnij pusti v ti posodi, dokler se ne naredi klobuk, kteri naj se slednjič odvzame, kis precedi ter v sodčke ali steklenice dene in zamaši.

Kdor pa hoče imeti kis iz čistega medu, dela naj tako le: Zmesi naj del medu s petnajstimi deli vode, pristavi naj tekočino k ognju ter kuha, kakor je bilo gori rečeno. Za kis je prav dobra ta le zmes: Vzame se nekoliko belega popra, opečene kruhove skorje ali tudi praznega ječmena. Vse to se skup stolče, umesi v dobrem vinskem kisu v testo in posuši. To posušeno testo se mora zopet zmleti, kadar se hoče rabiti, ter vreči v vkuhano tekočino. Zadostuje pa tudi samo testo ali drože, kakeršne se rabijo za kruh, vendar pa tak kis ni tako stanovit. Stanovitniši bo, če se mu prilije 5% špirta. Kdor hoče pri kisu imeti okus vinskega jesiha, vrže naj v tekočino, kadar ne žene več pen, v primeri na deset litrov malo peščico drobno zrezanih rozin ali cveb in za malo žličico stolčenega vinskega kamna (birse). Če je komu ljubše, zaveže lahko peti del funta cveb ali rozin z vinskim kamnom vred v plateno vrečico in jo obesi v sod s kisom. Sod se mora vedno zalivati s kisom, da je polen; zato je treba prihraniti nekoliko steklenic vkuhe. Če človek nima drugega pri rokah, sme sod zaliti tudi s toplo vodo.

Kdor hoče imeti še hujši kis, pretaka naj ga prav počasi skozi treske ali oblanje. Kdor želi dati kisu kak poseben duh, prilije naj mu na vsak liter kaki dve kaplici dotičnega cveta.

Uničevanje plevla z umetnimi gnojili.

Da se poviša surovi in čisti dohodek na polju, mora se v prvi vrsti uničevati plevel. To je povsem naravno, kajti vsak misleč kmetovalec si bode mislil: prvič jemlje plevel zemlji ravno tako redilne snovi, kakor vsaka druga rastlina, drugič pa plevel zaduši, ako ga je mnogo, na njivi druge tu rastoče rastline. Plevel odtegne kulturnim rastlinam prostor in s tem tudi važen pogoj rasti, namreč zrak in svetlobo. Tak, pač pogosto nahajajoči se in zato tem škodljivejši plevel je n. pr. grenkuljica. V „Landbote“ piše Küster, kralj. ekonomijski svetovalec na Falkenbergu, okr. Lukava, o uspešnem uničevanju tega plevla naslednje:

V prvem desetletju svojega gospodarjenja tukaj sem moral mnogo prestati v onih letih, v kterih je grenkuljica vidno prospevala. Začetkom petdesetih let je prišla

doba, s katero so se vpeljala v trgovino koncentrovana gnojila. Kakor hitro sem se prepričal, kakšen, skoraj nepričakovano ugoden uspeh imajo umetna gnojila na moja od narave precej revna tla, porabljal sem jih v primeroma precej veliki množini. Čez malo let sem prišel tako daleč, da sem na svojem posestvu smel z nepričakovanim uspehom saditi tudi sadje, katero stavi večje zahteve do zemlje, kakor oljke, potem pšenica in ječmen. Z isto dobo je zginila tudi nadloga, katero je prej povzročala grenkuljica; zato pa tudi trdim, da je ravno strokovnjaška in umna poraba umetnega gnoja ono sredstvo, s katerim se da zljajšati omenjena nadloga.

To je lahko raztolmačiti. Na bolje obdelanih tleh se razvije kulturna rastlina prej in hitreje izpodrine plevel, kateri je zrastel z njo, tako da se slednji ne more popolnoma razviti, da torej vsaj kaljivega semena ne more delati. Kako resnična je ta trditev izvedenega gospodarja, skusi lahko vsak na svojem polju. Marsikteri je že prepričan o blagoslovu umetnega gnoja, in jaz bi z ozirom ua letošnjo nadlogo po grenkuljici še opomnil: Grenkuljica je osobito škodljiva jarini — ječmenu in ovsu — volčjemu bobu in ajdi. Na njivah z repo in podzemljicami (krompirjem) obsejanih, moremo grenkuljico uničiti z motiko, v ozimini pa sploh ne raste, ker je proti mrazu zelo občutljiva in jo na pomlad, ako kali tu pa tam kaka rastlina, zaduši rež in pšenica. Vsa drugačna pa so v mnogih krajih z ječmenom in ovsom obsejana polja. Tu grenkuljica dostikrat raste in cvete tako bujno, da bi človek od daleč mislil, da ima pred seboj cvetoče ogrščično polje; ako se približamo, pokaže se nam z jarino obsejano polje; oves je pa tako slab in rumenzelen kakor grenkuljica sama. Osobito vidimo to povsod tam, kjer se oves še vedno seje kot zadnji sad, kjer se torej oves seje s polno zavestjo po različnih vrstah žita in drugega zrnja, kateremu je bilo morda tudi slabo gnojeno, da izmolze še zadnjo moč iz tal, predno se bode dotični kos iznova gnojil. Take razmere najdemo na južnem in zahodnem Nemškem pri starem, kakor tudi zboljšanjem natriletnem obdelovanju polja, v severni in srednji Nemčiji pri mnogem nenaravnem, dolgem kolobarjenju, tudi visoko na severu v Meklenburgu in Šlezvik-Holštajnu, kjer se nahaja še čredinstvo. Po vseh teh krajih se slednjič najdejo z ovsom obsejane njive kot bujna grenkuljica. Ali ravno pri ovsu se izplača poraba umetnih gnojil skoraj bolje kakor pri vsakem drugem sadu. Tekočega poletja so gnojili v Hornu na peščenici šestega in sedmega reda naravnost ovsu, kateri je bil sejan na krompirišče, pa pognojeno s hlevnim gnojem; porabilo se je dvajset funtov v vodi raztopne fosforove kisline in deset funtov dušika, deloma kot amonijakov superfosfat, deloma kot superfosfat in čilski soliter; oves je bil prav izvrsten in so ga gotovo pridelali 11—12 stotov na oralu. Sosed je tudi sejal oves, in sicer za ovsom. Lanski je bil slab, letošnji pa gotovo ni dal čveterrega zrna; oslabil je. Grenkuljica je bila v začetku na obeh posestvih, ali prvi, z umetnim gnojem gnojeni oves se je držal dobro. Močno temnozelen s širokimi listi in s krepkimi bilkami je zatrl grenkuljico. Na sosedovi njivi je bilo nasprotno. Kmetovalec je seveda dolžil grenkuljico in vreme, da iz ovsu ni hotelo biti nič. Pa roko na srce; koliko drugih ravna ravno tako! In vender je pomoč tako blizu in se lahko dobi, kakor se razvidi iz teh vrstic.

Ako se porablja fosforova kislina in dušik v umetnih gnojilih za gnojenje jarine, zljajšano je uničevanje škodljivega plevela in pomaga k obilnemu pridelku. Kar pa velja o jarem žitu, isto se sme trditi tudi o bobu in ajdi.

Gnojenje vinogradov.

Za pametno obdelovanje vinogradov je treba, da se v gotovi vrsti gnoje. Kar trta odtegne zemlji, mora se nekoliko nadomestiti z gnojenjem, da se zemlja obrani v pravi moči. Kako moč ima vinograd, da se sklepati po tem, kako rastejo trte. Pri tem se je posebno treba ozirati na prejšnje poletje. V mokrem letu namreč trte močnejše poganjajo kakor v suhem. Vinogradi, ki slabo poganjajo, tudi ne rode toliko, kolikor vinogradi, ki močno poganjajo, kajti poslednji imajo dovolj lesa in se potem tudi lahko obrežejo, in trta prinaša več grozdja.

Rodovitnost trte pa ni toliko odvisna od njene rasti, temveč od tega, kako ugodna je zemlja. O tem se prepričamo, ako vinograd dalj časa gnojimo s pepelom, v katerem je mnogo kalija. Les bode v tem slučaju močno rasel, a grozdja bode še manj. Bolje pa rodi vinograd, če ga gnojimo z gnojem, v katerem je mnogo fosfora in dušika, kakor z godnim govejim gnojem, s perutninskim gnojem itd. Za vinograde je najboljši oni gnoj, v katerem je mnogo kalija, dušika in fosfora.

Vinogradov ni treba gnojiti vsako leto, dosti je, če se primerno gnoje vsaka tri leta, ali pa tudi še le na več let. Kdor ima več vinogradov, naj jih razdeli v več delov in vsako leto naj gnoji drug del, po vrsti. Hlevni gnoj, mešanec itd. naj se v zemlji kolikor je moči razstrese, umetni gnoj naj se pa dene le na posamična mesta. Gnoji se na razne načine. Najbolje je, če se med vrstami jeseni izkopljejo globoke brazde, v ktere se dene gnoj, bcdisi živinski ali pa mešanec.

Tako pride gnoj globoko v zemljo. S takim gnojenjem dosežemo, da gnoj močno vpliva in da se plevel preveč ne razrašča. Če se je gnojilo jeseni, pokaže se uspeh gnoja že drugo leto. Z umetnim gnojem se pa lahko tudi še le spomladi gnoji. Če se gnoji jeseni, izpere dež in sneg gnoj in ga voda nese s seboj v spodnje plasti, kjer vpliva. Vinska trta gnoja ne potrebuje na vrhu. Če pa jeseni ni bilo moči gnojiti zaradi slabega vremena, je bolje, da se gnoj spravi do druge jeseni in se še le potem gnoji. Gnoji se jeseni v vlažnem vremenu, ali se gnoj po prvem snegu razstrese v brazde in pusti na vrhu do pomladi. Še le spomladi se zagrebe. Po zimi, ki ima dosti snega, ostane spomladi na vrhu komaj četrtrina gnoja, vse drugo je že izprala voda in odnesla s seboj h koreninam.

Gnojenje vinogradov pa nima le te posledice, da se pridelava več grozdja, temveč tudi trtna uš pognojenim vinogradom manj škoduje. Skušnja uči, da ta škodljivka ondi, kjer imajo mlade trte in dobro gnoje, ni mogla uničiti vinogradov, četudi se je naselila. Kakor drugi mrčesi, loti se tudi trtna uš le bolj opešanih rastlin in dela največjo škodo v vinogradih na izsesani zemlji.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 152. Imam travnik, na ktereга morem priti le čez sosednja zemljišča. Sosedje mi puste voziti seno iz travnika, ne pa gnoja na travnik, češ da živina preveč pohodi. Ali mi smejo to braniti ali ne? (F. K. v V.)

Odgovor: Če smejo braniti, tega Vam ne moremo povedati, ker to zavisi od pravnih razmer, katerih ne poznamo. Pač pa pravico morete dobiti na podstavi novega zakona o potih za silo.

Vprašanje 153. Ali je dobro, brejim kravam polagati korenje na rezanci? (A. L. v P.)

Odgovor: Tudi brejim kravam se sme polagati korenje, pomešano s rezanico, seveda le zmerno, ker obilica rudninskih snovij (alkalij) v korenju more povzročiti bolezen v prebavilih. Ker ima korenje malo redilnih snovij v sebi, zato se morajo krmi primestati še druga močna krmila, kakor na pr. otrobi, oljne prge itd. Skušnja nadalje uči, da korenje pač nekoliko pospešuje tvorjenje mesa in toliščobe, a prav nič ne vpliva na boljše molžo, da, celo trdijo, da krave po korenju manj molzejo. Iz vsega tega sledi, da korenje brejim kravam ravno ne škoduje, če se po pameti poklada, da so pa druga krmila vendar boljša. Molzni govedi je korenje bolje pokladati surovo in zrezano, pitalni govedi pa kuhano.

Vprašanje 154. Kako naj odpravim vinske mušice, katerih imam polno v svoji kleti? (J. P. v B.)

Odgovor: Vinske mušice se povsod tam zarede, kjer se tvori jesih. Če hočete ta mrčes zatreti, je prvi pogoj snaga v kleti, t. j. ne pustiti v kleti vino polivati, iz katerega se potem tvori jesih, s vinom polite sode pridno brisati in vso posodo precej po porabi dobro izmiti. Muhe, katere so pa uže v kleti, pa najhitreje zatrete, če v kleti zažgete nekoliko žvepla in potem vsa okna in vrata dobro zaprete. Predno greste potem v klet jo morate dobro prezračiti, ker je žvepleni dim zelo škodljiv.

Vprašanje 155. Moje kokoši, ki jako pridno neso, ležejo večkrat jajca z mehko lupino. Kaj je temu vzrok in kako naj odpomorem? (H. R. v M.)

Odgovor: To se zlasti dogaja pri pridnih kokoših, katere v svojem životu ne morejo tako hitro tvoriti ono snov, iz katere obstoji jajčna lupina. Jajčna lupina je iz apna. Pripeti se pa to le tedaj, če kokoši nimajo prilike, dobiti v želodec zadostne množine apna, t. j. če nimajo prilike brskati po apnenem pesku. Dajte torej kokošim to priliko, ali jim mešajte med pičo klajnega apna.

Vprašanje 156. Imam velik sod vina, katero je pričelo greneti. Vino je bilo dosedaj dobro in pravilno oskrbovano, zato ne vem vzroka grenenju. Kako naj grenenje odpravim ali vsaj njega nadaljevanje preprečim? (V. F. v S.)

Odgovor: Vino greni vsled neke glive, ki je prišla v vino. Grenko vino je neozdravljivo, pač se pa da bolezen ustaviti, in sicer s pasterizovanjem, ali pa s žveplanjem. Za pasterizovanje nimate priprav. Poskusite torej z močnim zažveplanjem vina. Sod, v katerim je bilo bolno vino, morate potem prav skrbno osnažiti.

Vprašanje 157. Imam predlanske gumijeve vezi, katere sem letos rabil še s pridom, a sedaj so pa postale trde in krhke. Ali so stare in trde gumijeve vezi še rabne, oziroma, ali se dajo povravit? (T. K. v Š.)

Odgovor: Gumijeve vezi postanejo trde, če se hranijo v vlažni in mrzli shrambi. Take vezi postanejo zopet mehke, če pridejo počasi zopet v bolj gorke prostore. Hranite vezi v popirju zavite v suhi sobi, v kateri se pozimi kuri. Najhitreje se vezi zmečhajo, če jih nosite pri sebi v žepu, ker je telesna gorkota ravno pravšnja za nje, da jih popravi.

Vprašanje 158. Kako preženem govedi uši, katere je dobila sedaj na jesenski paši? (D. P. v Z.)

Odgovor: Uši se preženo s tobakovo vodo, ali pa še hitreje s zmesjo iz enakih delov petroleja in lanenega olja. Ta zmes se s kako volneno cunjjo dobro v kožo vdrgne in vsaka uš, ki je zadeta, pogine. Čez nekaj dni je delo ponoviti, da se satro tudi uši, ki so se še le pozneje izlegle iz gnid.

Gospodarske novice.

* Sadnega trga kmetijska družba ne priredi, ker se je zglašilo samo šest udeležencev.

* P. n. družbene ude uljudno opozarjamo, da smo nabiralne pole za udnino za l. 1899. doposlali gospodom načelnikom podružnic, in sicer s prošnjo naj izvolijo udnino pobrati do 10. dne decembra. Nekatere ude smo prosili za udnino kar naravnost, in te tudi prosimo, naj nam jo kmalu pošljejo, ker nam je sedaj lože urediti zadeve udov, kakor ob novem letu, ko se delo tako silno nakopiči.

* Umetna gnojila so ta teden zopet došla, ker je sedaj promet iz Reke odprt. Družba je naročila takoj pričela zvrševati ter pošilja blago po vrsti, kakor so došla naročila. V 10 dneh bodo vsa naročila zvršena. Naročnike, kateri sami pridejo po gnojila, prosimo, naj to nemudno store, ker nam ne dostaja prostora v skladišču. Ob enem javljamo, da je od družbe kupljena množina 70 vagonov Tomasove žindre, razven par stotov, pošla in da se bo za novo naročeno Tomasovo žindro zvišala cena za 30 kr. pri 100 kg, kateri bodo potem stali 2 gld. 90 kr.

* Potovalna predavanja bo imel potovalni učitelj za vinstvo Fr. Gombač v tem letu še v naslednjih občinah:

- 1.) V nedeljo 20. dne novembra ob 1/2 8. uri dopoldne v Vel. Dolini ob Savi.
- 2.) V nedeljo 20. dne novembra ob 1/2 3. uri popoldne v Krški Vasi ob Savi.
- 3.) V nedeljo 27. dne novembra ob 1/2 8. uri dopoldne v sv. Križu pri Litiji.
- 4.) V nedeljo 27. dne novembra ob 1/2 3. uri popoldne v Šmartnem pri Litiji.
- 5.) V nedeljo 4. dne decembra ob 1/2 8. uri dopoldne v Št. Janžu pri Radešah.
- 6.) V nedeljo 4. dne decembra ob 1/2 3. uri popoldne v Boštanju.
- 7.) V četrtek 8. dne decembra ob 1/2 8. uri dopoldne v Temenici pri Št. Vidu.
- 8.) V četrtek 8. dne decembra ob 1/2 3. uri popoldne v Zagradcu pri Krki (okraj Žužembreg).
- 9.) V nedeljo 11. dne decembra ob 1/2 8. uri dopoldne v Dvoru pri Žužembregu.
- 10.) V nedeljo 11. dne decembra ob 1/2 3. uri popoldne v Toplicah.
- 11.) V nedeljo 18. dne decembra ob 1/2 8. uri dopoldne v Novem Mestu.
- 12.) V nedeljo 18. dne decembra ob 1/2 3. uri popoldne v Dol. Straži.

To naj služi vsem mesto posebnega naznanila. Zjutraj se bodo vršila predavanja koj po prvi sv. maši, popoldne pa koj po krščanskem nauku, in sicer ob neugodnem vremenu vedno v šolskih prostorih.

* Poziv kranjskim vinogradnikom. Ko bi bila slučajno še ktera občina v vinorodnem kraju na Kranjskem, kjer bi ne bil podpisaneec še predaval, prosim da se blagovoli to pismeno naznaniti ali podpisancu naravnost, ali potom deželnega odbora kranjskega.

Fr. Gombač,
vin. potov. učitelj v Ljubljani.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razglas

o prihodnjem tečaju podkovske šole v Ljubljani.

Novi šolski tečaj na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani se prične 1. dne januarja 1899. l.

Poleg podkovstva se učenci podkovske šole uče tudi ogledovanja živine in mesa.

Kdor želi priti v podkovsko šolo, naj vloži prošnjo za sprejem in naj ji priloži:

- 1.) izpisek iz krstne knjige (ali krstni list),
- 2.) domovinski list,
- 3.) šolsko spričevalo,
- 4.) učno spričevalo v dokaz, da se je podkovstva izučil pri kakem kovaškem mojstru,

5.) župnikovo ali županovo spričevalo o poštenem vedenju. Ubožni prosilci, ki se ne morejo šolati ob svojih troških, niti ne morejo pričakovati podpore od svojcev, morejo dobiti po 50 gl. podpore pri kmetijski družbi. Prosilec za podporo mora svoji prošnji poleg navedenih prilog priložiti še:

- 6.) ubožni list in
- 7.) potrdilo, da je že 2 leti bil za kovaškega pomočnika.

Prošnje za sprejem v podkovsko šolo naj se do 15. decembra t. l. pošljejo vodstvu podkovske šole v Ljubljani.

Šola bo trajala do konca junija prih. l.

Kdor dobro prestane preskušnjo, more po postavi iz 1873. l. dobiti patent podkovskega mojstra; brez preskušnje pa sedaj nihče ne more postati podkovski mojster.

Pouk v podkovski šoli je brezplačen; učenci morajo skrbeti le za živež in za stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobodo učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še vedno premalo kovačev, izučenih v podkovstvu, zdravnikov za kopitne bolezni in izurjenih živinskih in mesovnih oglednikov, naj bi županstva skrbela, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in mesovnega oglednika.

Ivan Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški,
začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile 28. in 29. dne decembra t. l., in sicer bo: 28. dne decembra skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso obiskovali podkovske šole, 29. dne decembra pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to skušnjo, naj se oglase pri podpisanim vodstvu do 15. dne decembra t. l.

Vodstvo podkovske šole v Ljubljani,

15. dne novembra 1898.

Dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Metliki 20. dne novembra t. l. ob 3. uri popoldne v šolskem poslopju v Metliki.

S P O R E D :

- 1.) Poročilo o podružničnem delovanju.
- 2.) Račun za leto 1898.
- 3.) Proračun za leto 1899.
- 4.) O podružnični drevsnici in trtnici.
- 5.) Predlogi in nasveti.
- 6.) Plačevanje udnine.

Val. Burnik, načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru podružnice c. kr. kmetijske družbe v Ribnici, ki bode v nedeljo, 4. decembra t. l., takoj po popoldanski službi božji v župnišču.

S P O R E D :

- 1.) Predavanje tajnika G. Pirca.
- 2.) Poročilo o stanju podružnice.
- 3.) Dogovor o nakupu zemljišča za drevsnico.
- 4.) Plačevanje udnine in vpisovanje novih udov ter naročevanje dreves.
- 5.) Razni nasveti in predlogi.

Kmetijska podružnica v Ribnici,

12. dné novembra 1898.

Fr. Dolinar, načelnik.

Št. 15.577.

R a z g l a s.

Na podstavi člena V. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah s 6. dne decembra 1891. l. in točke 5. k temu dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz l. 1892.) ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže drugače, brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz nastopnega zaporneg-ozemlja nemške države, po katerem je razširjena plučna kuga, in sicer:

iz vladnega okraja Kvidin, Stralsund, Poznanj, Devin in iz mestnega okrožja Berolin v kraljevini Pruski, dalje iz okrožnega glavarstva Lipsko v kraljevini Saksonski.

Ta prepoved stopi na mesto one vsled razpisa ministerstva za notranje stvari z 11 dne oktobra 1898. l., št. 33.428., oziroma s tuuradnim razglasom z 18. dne oktobra 1898. l., št. 14.934. izdane prepovedi.

To se razglša na podstavi razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari s 25. dne oktobra 1898. l., št. 35.053., s tem pristavkom, da se bodo prestopki te brezpogojne uvozne prepovedi kaznovali po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. iz l. 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 19. dne oktobra 1898.

Listnica uredništva.

J. L. v B. Pašnik, na katerem ste do sedaj kopali gramoz, je razdeljen med upravičence, in zato je čisto naravno, če ga sedanjí posestniki ne pustite več kopati. Ako je posipanje občinskih in drugih potov razdeljeno na pesamezne posestnike, potem mora vsak sam gledati, na kakšen način naj zadosti svoji dolžnosti.

F. K. v V. Pritožba na finančno ravnateljstvo je mogoča in mora biti kolekovana; kakšen kolek mora biti, pa ne vemo. Sicer je pa naša družba ravno te dni vložila na finančno ravnateljstvo prošnjo, naj da finančni straži nalogo drugače postopati.

A. L. v P. Boljše je križanje z jorkširskimi prasci, ker je to plemo večje od berkširskega. Simentalske bike družba še vedno oddaja ter ima sedaj sedem enoletnih na svojem dvorcu.

M. S. v C. V rešitvi na Vaš priziv je gotovo povedano, kam in v katerem roku se smete naprej pritožiti.

M. K. v Št. J. Zeleni fižol ni pri nas za veliko trgovino, zato tudi nima tržne cene; vsled tega Vaši želji ne moremo ustreči.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 21. V Ljubljani, 15. noveembra 1898. Leto XV.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. noveembra 1898. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 45.— kr. do gld. 55.— kr.; namška detelja (lucerna) gld. 47.— kr. do gld. 55.— kr.; gorenjska repa gld. 33.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11.25 kr.; konopno seme gld. 12.— kr. do gld. 12.25 kr.; kuminovo seme gld. 24.— kr. do gld. 24.50 kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 10.— kr.; rudeči Hrvat gl. 9.50 kr.; prepeličar (koks) gld. 10.50 kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistčnega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 8.— kr. do gld. 9.— kr. brez dima sušene gld. 9.— kr. do gld. 9.50 kr.

Orehi domači: gld. 13.— kr. do gld. 14.— kr.

Ječice nove: gld. 3.50 kr. do gld. 4.— kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 33.— kr. do gld. 34.— kr.

Kože Goveje, težke nad 40 kg po gld. 33.— kr. do gld. 34.— kr.

težke od 30 do 40 kg „ „ 27.— „ „ 28.— „

lahke „ „ 28.— „ „ 29.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 50 kr. za kg.

Kozličeve kože po gld. —.70 kr. do gld. —.80 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 33 kr. za kg.

Druge vrste 16 do 20 „ „ „

Kože lisic po gld. 3.50 do 3.50

„ kun „ „ 9.— „ 10.— } za par.

„ dihurjev „ „ 2.50 „ 3.—

„ vidr „ „ 9.— „ 10.—

Kože zajcev po 14 do 15 gld. za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 12. noveembra 1898. Pšenica gld. 10.40 kr., rž gld. 9.— kr., ječmen gld. 7.— kr., oves gld. 6.50 kr., ajda gld. 9.50 kr., proso gld. 7.50 kr., turšica gld. 6.25 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 10.— kr., fižol gld. 8.— kr., seno gld. 1.78 kr., slama gld. 1.60 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 14. oktobra 1898. Pšenica gld. 9.57 kr., rž gld. 8.36 kr., ječmen gld. 7.50 kr., oves gld., 6.26 kr., turšica gld. 5.02 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Lepa hiša z gostilno

se prodaja ali pa dá v najem. Hiša je v Otočah na Gorenjskem; gostilna je obiskovana dobro, ker je v bližini božje poti Marije pomagaj. Več pove Anton Žumer v Javorniku na Gorenjskem. (92—2)

Plemenega bika

čiste belanske pasme želi kupiti tržaška kmetijska družba, (Trst, ulica Geppa št. 14.)

Prodajalec naj naznani visokost, prsni obseg živali in zadnjo ceno. (96—1)

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, Dvorni trg št. 3

sprejema in izplačuje hranilne vloge vsak dan, obresti 4 1/2% polumesečno, ali 4% od dneva vložitve do dneva vzdige. (88—3)

V tekočem računu (Giro-konto) se računajo obresti od dneva vložitve do dneva vzdige za zdaj po 3 1/2%.

Rentni davek plača društvo samo.

Posojila in kredit v vsaki obliki, obresti so po 5 1/2% in po 5%, brez vsakih stroškov in prispevkov.

Poštno-hranilnične položnice in pojasnila brezplačno v pisarni ali po pošti.

Člani se sprejemajo iz naših pokrajin, potrebno je le z izjavo pristopa naznani, koliko glavnih deležev po 100 gld. se želi.

Uradne ure od 9.—12. dopoludne in od 3.—5. ure popoldne.

Od vseh strani dohajajo pohvale za ročno in točno delo lovskih pušk lastnoročnega izdelka od

Antona Sodia, puškarja v Borovljah (Ferlach) Koroško.

Priporočam zatorej lovcem in strelcem mojo zalogo pušk izdelane po najnovejših sistemih, najboljšega blaga in strela. Nanznanjam, da so pri meni naročene puške delo iz prvih rok moje tovarne, c. kr. uradno preskušane, ter dobro uravnane.

Specialitete: Puške za vojaške patrone (Mannlicher) in trocevne puške; vsakovrstno orožje za osebno brambo, ter vse v lovsko stroko spadajoče orodje dobi se pri meni v najboljši kakovosti.

Prevzamem tudi vsako popravilo ali predelovanje kar izvršujem po najnižih cenah. (85-4)

Za vsako delo sem vestni porok sam.

Obširne ilustrovane cenike, slovenske ali pa nemške pošiljam na zahtevanje poštne prosto.

Domača tvrdka

Pehani, Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna v Žalcu pri Celju

izdeluje in prodaja po **tovarniški ceni:**

Najboljše možnarje za streljanje proti toči.

Novoiznajdene „brzostrelne in varnostne možnarje“, katerih ni treba nič zabijati, pri streljanji vsaka nevarnost izključena, pokajo boljše, potrebujejo manj smodnika in streljajo trikrat hitreje kot navadni možnarji.

• Najboljše in najcenejše **travniske brane**, najizbornejše **slamorenice**, najnovejše **mlatilnice** z ležiščem na kroglo, istotako **stiskalnice** in **mline za grozdje in sadje**, geple i. t. d. i. t. d. (4-20)

Prevzame v najboljšo in točno izvršbo vsa v strojno in livarsko stroko spadajoča dela za **tovarne, mline, žage in druge obrtniške naprave**, istotako **prevzame vsak stroj** v najtemeljitejšo in cenejo **popravo**

Za vsak možnar, stroj, sploh za vsako delo **se jamo!**

Tovarniške cene.

Alfa-Separator

Dunaj, (76-6)

I. Schwarzenbergstrasse št. 3.

Da se prepreči izguba na denarju, mora si vsak kmetovalec omisliti naš svetovnoznan

posnemalnik za mleko „Alfa“

in popolno opravo za mlekarno kakor tudi „Alfa vrče“ iz jeklene ploščevine za prevažanje mleka.

Na zahtevo dajemo strokovna pojasnila ter razpošiljamo cenike brezplačno in poštne prosto.

Delovanje naše mlekarnice je viditi vsak dan od 4. do 7. ure popoldne na dunajski jubilejni razstavi.

Najboljši prašek za živino

je **Barthelovo klajno apno**; ono prepreči li-zavost in glodanje lesa, prepreči mehčanje kosti, prepreči hušsanje, naredi živino ješčo, okrepi prebavljanje, pomnoži mleko ter jajca, naredi živino močnejšo in tvori trdo meso. (95-1)

Za vsako žival neobhodno potrebno. — Popisi zastoj. — Pošiljate po 5 kg. kot poskus za 1 glđ.

Dalje je v zalogi **maža za vozove** (Sparwagenfett), **vaselin**, **olje za stroje** itd. po nizki ceni.

Miha Barthel in drug,

Dunaj X. Keplergasse št. 20.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Gelger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradcu.

(Ta drevesnica pripoznana kot ena najvišjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja**, visokodebelnatega in pritličnega ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požahnitve; **divjakov** in **podlag za pritlikovce**; **jagodnega sadja**; **lepotičnega drevja** in **grmovja**, drevja (12-11) **za drevorede** itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih oepločev vseh vrst sadja.

☛ Cenike je dobiti zastoj in franko. ☛

**Ameriško patentovane
ne varjene verige iz jekla,**

katere so dvakrat močnejše od varjenih, so zelo lahke in ceneje kakor vse druge verige.

Vzorci, z mnogimi pohvalnimi pismi, pošilja brezplačno.

Akcijska družba fužin za jeklo v Beli peči na Gorenjskem. (64-8)

Te vrste verig dobi se v vsaki večji trgovini za železo

Vsakovrstne

pipe za pivo in vino,

poljedelski stroji itd. popravljajo se dobro in ceno pri (80-5)

A. C. Achtschinu v Ljubljani

Wolfove ulice št. 8.

Prevzamejo se tudi vsa dela spadajoča v stavbeno, umetno in strojsko ključarstvo, ter naprava vodovodov po deželi. Spričevala o izvršenih vodovodih v Ribnici, Begunjah, Bezuljaku, Strmcu, itd. leže na razpolago.

Službo

kot poljski ali gozdni čuvaj, ali pa kot nadzornika blapcev, išče v teh poslih vajen in izurjen, kateri se skaže z dobrimi spričevali. Ponudbe sprejema (94-1)

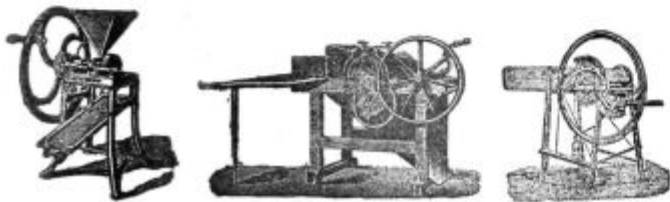
JANEZ TOMAŽIČ,

čuvaj v Kozjanah št. 8, pošta Divača.

Franjo Podgoršek,

posestnik drevesnice v Brežicah na Spodnje Stajerskem. (87-8)

priporočam iz svoje velike drevesnice visoko- in nizko-debelne, kakor tudi v raznih oblikah vzgojene pritlikove, sadna drevesca vsih vrst; ravno tako tudi sadne divjake (dveletne presajene) za visoko in pritlikovo drevje, breskve najnovejše ameriške vrste, vse po najnižjih cenah. — Razun tega imam na portalis cepljenih trt, katere oddajam sedaj v jeseni po 10. v spomladi po 13 kr. komad.

Zaloga vsakovrstnih kmetijskih strojev, kakor:

mlatilnic, gepelnov, slamoreznic, strojev za rezanje repe, trijerjev in stiskalnic za grozdje in sadje; robljač z imenom „Viktorija“, vsakovrstnih strojev in naprav za mlekarne in sirarnice

izdeljuje z nedosegljivo zmožnostjo in najboljše napravljene, katere izvršitve so bile na vseh dosedanjih razstavah odlikovane z najčastnejšimi in največjimi darili. — Take stroje priporoča in prodaja pod prav ugodnimi pogoji (68-8)

J. Weipert in sinovi,

tovarna za poljedelske stroje in livarna za železo v Stockeravu pr Dunaju. — Glavna pisarna se nahaja na Dunaju, IX, Bauernfeldplatz 4. Cenike razpošilja zastonj in poštnine prosto. Tovarniške cene. Za vsako stvar popolno jamstvo. Zastopniki in prekupci se iščejo.

JOSIP LEUZ

trgovec

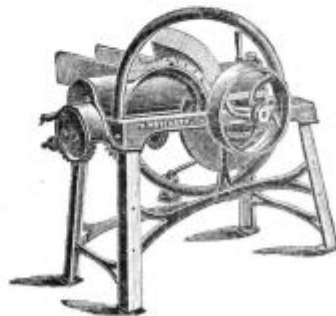
(18-19)

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje in prodaja vsakovrstni novi krompir; kakor tudi izvrstno jedilno čebulo, suhe gobe, črešminove jagode, kostanj, želod, ježice, koruzne lase z odstranjenimi konci, hruške in jabolka za mošt, itd. itd. — Tudi kupuje drevesen ali plučen mah, črno in belo čmeriko in vsakovrstno drugo rastlinjstvo.

Najnovejši

stroji za napravo krme,

slamoreznice, stroji za rezanje repe in krompirja, mline za drobljenje in mečkanje žita, parni kotli za napravo živinske krme, štedilne peči z posteklenimi in neposteklenimi kotli za vstaviti, in sicer: premične in nepremične za kuhanje in parjenje živinske krme, za krompir, ter za vsako drugo gospodarsko porabo doma in na polju; dalje: reblijače za koruzo, žitne čistilnice, trijerje-prebiralnike, ročne stiskalnice za seno in slamo stalne in premakljive, izdeluje in prodaja pod jamstvom kot posebnost v najnovejši, najboljši in skušeni sestavi

PH. MAYFARTH & drug.

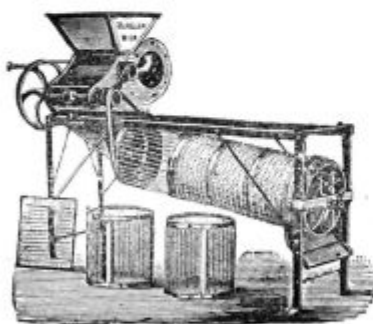
c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par **DUNAJ, II. Taborstrasse št. 76.**

Odlikovan z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami. Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pi-sma zastonj. Zastopniki in prekupci se iščejo (89-3)

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Zastopniki se iščejo.

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Skropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (11-22)

IG. HELLER na Dunaju
II, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Mala naznanila.

Vsak od e. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Centralna posojilnica slovenska v Krškem obrestuje hranilne vloge po 4½% brez odbitka rentnine in pripisuje obresti že vsakega pol k letakapitalu. (103)

Prosekarjev mošt in dolenska vina; potem iz Prosekarjevih drož žgano vinsko žganje, naturalno slivovko, po Kneippovim receptu izdelani liker; priporoča po najnižji ceni in vestno postrežbo J. C. Röger v Ljubljani, Žitni trg. št. 2. (140)

Več tisoč dveletnih črnih borovcev in nekaj tisoč triletnih smrekovih sadik je naprodaj pri Andreju Rovanu, posestniku na Colu pri Vipavi. Cena nizka. (144)

4000 ameriških cepljenk najboljših belih vrst ima na prodaj od 12—15 kr. komad Val. Mikuluš v Šent Vidu nad Vipavo. (153)

Vsakovrstno opeko, kakor strešnike, žlebake in opeko za zidanje izdeluje in prodaja po možno nizki ceni Angelo Aita, opekar in posestnik v Dragi, pošta Ig. (157)

Mladih brejih ovac, bergamaške pasme (nekaj čez 40), ima naprodaj Janez Levč, posestnik v Mengešu. Cena po dogovoru (158)

Sadnega mošta iz hrušk (tepek) jako dobrega in ukusnega, nad 60 Ml po 10 gld. hektoliter, postavljen na postajo, ima naprodaj Janez Kristan, posestnik na Vačah pri Litiji. (159)

Mladih orehovih drevesc, prav lepih 80 do 100 komadov, ima naprodaj po 55 kr. komad Janez Benedičič, posestnik v Zg. Dobravi, pošta Kropa. (160)

Kostanjva in lipova drevesa za nasaditev drevoredov kupi v večjih množinah za olupšalno društvo Anton Žnidaršič, posestnik v Ilirski Bistrici (161)

Gredeše ali krtače za volno, vsake vrste izdeluje po nizki ceni Jos. Ambrožič v Ljubnem, pošta Podnart, Gorenjsko. (62)

Uljudnej pozornosti posebno priporočeno!

V vsakem poštno-oddajnem okraji, v vsaki fari in po potrebi in želji tudi v vsaki občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z ozira-vrednim postranskim zaslužkom, ki se vedno množi in mnoga leta traja, od nekega, čez trideset let obstoječega domačega denarnega podjetja, priznane zanesljivosti in prve vrste. Pismene ponudbe pod 20.298 Gradec, poste restante. (50—7)

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da sem zapričel v Trstu trgovino za

komisijonalno in špedicijsko poslovanje.

Naročila in sicer mala v pošiljkih po 5 kg, po pošti in od 30 kg naprej pa po železnici, izvrševal bom točno in ceno. (48—8)

Razpošiljal bom razen kolonjalnega blaga tudi druge na trg spadajoče stvari, kakor: sadje, zelenjavo, ribe i. dr. Pečal se bom z razprodavanjem domačih pridelkov, s prijemanjem blaga v svoja skladišča, dajal na ista naplačila in posredoval dotično prodajo na korist lastnika.

Trgoval bom tudi z vinom na debelo.

Sprejemem zastopstva trdnih — za konkurencu sposobnih — trdk in polagam za to kavcijo.

Nadeja se, da se me sorojaki domislijo, ostajam odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan,

v ulici S. Francesco št. 6.

Čez 30.000 cepljenk

se odda jeseni t. l., odnosno spomladi 1899. l. iz novoustanovljene trtnice v Krškem, in sicer po 12 gld. 100 komadov v jeseni, po 15 gld. 100 komadov pa spomladi.

Vrste so: Italijanski rizling, kraljevina, plavec, grganja (vse bele) ter več drugih pomešanih, pa le najboljših domačih, belih in črnih vrst.

Cepljene so večinoma na riparijo portalis in izbrano riparijo (ne souvage-sovaž).

Trtnica je pod strokovnim vodstvom. (77—6)

Oddajale se bodo močne in le prav dobro zaraščene cepljenke.

Razun cepljenk se odda tudi do 100.000 dobro okorenjenih podlag riparije portalis in izbrane riparije; te po 15 gld. tisoč komadov.

Trtnica je blizu kolodvora Videm — Krško, toraj od vseh vinogradov precej oddaljena.

Naročila naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom:

Načelnikstvo „prve trgovske trtnice“ v Krškem (Kranjsko).

Ustna naročila sprejema g. dr. Tom. Romih, župan v Krškem.

Dovoljujemo si čast, uljudno naznanjati, da smo izročili svojo

zalogo piva

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 2

za Kranjsko in južne kronovine

g. Antonu Ditrich-u
trgovcu iz Postojine

in da ima odslej izključno le on pravico, naše pivo p. n. občinstvu razprodajati.

Kneza Adolfa J. Schwarzenberga
pivovarna v Protivinu.

Protivin, 10. oktobra 1898.

Ravnateljstvo.

Dovoljujem si uljudno naznanjati, da sem prevzel

zalogo piva

iz Protivinske pivovarne kneza Adolfa
J. Schwarzenberga

za Kranjsko in južne kronovine.

Pisarna nahaja se, kakor dosedaj,
v pritličju hiše št. 2 na Marije Terezije
cesti v Ljubljani.

Tu se vsprejemajo in najboljšje izvršujejo
vsa naročila. (91—2)

V Ljubljani, 12. oktobra 1898.

Anton Ditrich.